

I S S N 1 3 9 2 - 7 3 7 X

Archivum Lithuanicum 21

KLAIPĖDOS UNIVERSITETAS
LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTAS
LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS
ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
UNIVERSITY OF ILLINOIS AT CHICAGO
VILNIAUS UNIVERSITETAS
VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS

ARCHIVUM *Lithuanicum* 21

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS
VILNIUS 2019

Redaktorių kolegija / Editorial Board:

PROF. HABIL. DR. *Giedrius Subačius* (filologija / philology),
(vyriausiasis redaktorius / editor),

UNIVERSITY OF ILLINOIS AT CHICAGO,
LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS, VILNIUS

DR. *Birutė Triškaitė* (filologija / philology),
(vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoja / associate editor),

LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTAS, VILNIUS

HABIL. DR. *Ona Aleknavičienė* (filologija / philology),
LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTAS, VILNIUS

PROF. HABIL. DR. *Roma Bončkutė* (filologija / philology),
KLAIPĖDOS UNIVERSITETAS

PROF. DR. *Pietro U. Dini* (kalbotyra / linguistics),
UNIVERSITÀ DI PISA

PROF. HABIL. DR. *Jolanta Gelumbeckaitė* (kalbotyra / linguistics),
JOHANN WOLFGANG GOETHE-UNIVERSITÄT FRANKFURT AM MAIN

DR. *Reda Griškaitė* (istorija / history),
LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS, VILNIUS

DOC. DR. *Birutė Kabašinskaitė* (filologija / philology),
VILNIAUS UNIVERSITETAS

PROF. HABIL. DR. *Bronius Maskuliūnas* (filologija / philology),
ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS

DOC. DR. *Jurgis Pakerys* (filologija / philology),
VILNIAUS UNIVERSITETAS

PROF. HABIL. DR. *Rūta Petrauskaitė* (filologija / philology),
VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS, KAUNAS

HABIL. DR. *Christiane Schiller* (kalbotyra / linguistics),
HUMBOLDT-UNIVERSITÄT ZU BERLIN

PROF. DR. *William R. Schmalstieg* (kalbotyra / linguistics),
PENNSYLVANIA STATE UNIVERSITY, UNIVERSITY COLLEGE

HABIL. DR. *Darius Staliūnas* (istorija / history),
LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS, VILNIUS

DR. *Mindaugas Šinkūnas* (kalbotyra / linguistics),
LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTAS, VILNIUS

DR. *Aurelija Tamošiūnaitė* (filologija / philology),
JOHANNES GUTENBERG-UNIVERSITÄT MAINZ

DR. *Jurgita Venckienė* (filologija / philology),
LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTAS, VILNIUS

Turinys (Contents)

Straipsniai (Articles)

Wolfgang Hock

Untersuchungen zu Daukšas Postille – IV. *Zur Textkonstitution* o 9

Birutė Triškaitė

Milkų šeima XVII–XVIII a. Prūsijos Lietuvoje: genealogijos rekonstrukcija o 73

Kotryna Rekašiūtė

Heinrichas Theodoras von Schönas: ryšiai su masonais o 127

Birutė Kabašinskaitė

Katekizmo pokyčiai XVIII–XIX a. pradžios lietuviškoje kalvinistų raštijoje o 147

Roma Bončkutė

Simono Daukanto *Būdo* recepcija Maironio *Apsakymuose apie Lietuvos praeigą* (1891) o 165

Giedrius Subačius

Pirmosios Simono Daukanto knygos *Prasma lotynų kalbos* (1837)

raidės <I-, J->, <i-, j-> ir jų rinkėjai o 193

Jurgita Venckienė

Hektografinis *Trumpas lietuviškos gramatikos konspektas* –

nežinota XIX a. pabaigos gramatika o 209

Daina Urbonaitė, Loreta Vaicekauskienė

Gimtoji kalba mokykloje: Vakarų Europos švietimo paradigimų istorija

su šiandieninės Lietuvos prieskoniu o 233

Ramunė Čičirkaitė

Ar žodžio galo balsių ilgumą lemia kalbų kontaktai? Praeities mįslė

iš kelių kartų įvairiakalbių vilniečių perspektyvos (trukmės aspektas) o 255

Publikacijos (Publications)

Ona Aleknavičienė

Henriko Lyzijaus laišakai (1718, 1722) Prūsijos karaliui Frydrichui Vilhelmui I

dėl Karaliaučiaus universiteto Lietuvių kalbos seminaro o 283

Recenzijos (Reviews)

Reda Griškaitė

Recenzuojama: Aurelijus Gieda, *Manifestuojanti Klėja. Istorikai ir istorika Lietuvoje 1883–1940 metais*, 2017 o 311

Vilma Žaltauskaitė

Recenzuojama: Reda Griškaitė, *Nuo botanikos iki istorijos: Paluknio dvaro literatė Aleksandra Volfgangaitė. Aleksandra Tekla Sofja Wolfgang, 1805–1861. Bibliotheca Archivi Lithuanici* 10, 2016 o 331

Paweł Brudzyński

Recenzuojama: *Samuelio Boguslavo Chylinskio Biblija: NOVUM TESTAMENTUM Domini Nostri Jefu CHristi Lithvanicâ Lingvâ donatum* o 339

Dalia Dilytė

Recenzuojama: Mikas Vaicekuskas (sud., par.), Daiva Krištopaitienė (par.), Kristijonas Donelaitis, *Raštai 2. Poetiniai tekstai. Metų eilutės ir žodžių junginiai, Metų fragmentas, Pričkaus pasaka apie lietuvišką svodbą, pasakėčios, eilėraščiai, kiti eiliavimai*, Dokumentiniai ir kritiniai leidimai, vertimai, 2019 o 347

Dalia Satkauskytė

Recenzuojama: Arūnas Streikus, *Minties kolektyvizacija: cenzūra sovietų Lietuvoje*, 2018 o 353

Ruth Leiserowitz

Rezension von: Gitanas Nausėda, Vilija Gerulaitienė (Hrsg.), *Chronik der Schule zu Nidden*, 2013; Gitanas Nausėda, Vilija Gerulaitienė (sud.), *Nidos mokyklos kronika*, 2016 o 361

Diskusijos, apžvalgos, pastabos (Discussions, Surveys, Notes)

Gytis Vaškelis

In memoriam Petru, Petru Kalibatui (1948–2019) o 371

Dalia Dilytė

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Vilnius

Recenzuojama:

Kristijonas Donelaitis,
*Raštai 2. Poetiniai tekstai. Metų eilutės
ir žodžių junginiai, Metų fragmentas,
Pričkaus pasaka apie lietuvišką svodbę,
pasakėčios, eilėraščiai, kiti eiliavimai*

Dokumentiniai ir kritiniai leidimai, vertimai

Sudarė Mikas Vaicekauskas. Dokumentinius tekstus parengė

Mikas Vaicekauskas. Kritinius tekstus parengė Daiva Krištopaitienė

ir Mikas Vaicekauskas. Įvadą parašė Mikas Vaicekauskas,

Daiva Krištopaitienė ir Vilma Zubaitienė

Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas,

2019, CXLIII, 184 p. ISBN 987-609-425-252-5

Kristijono Donelaičio kūrybos leidėjams gerokai pasidarbavus, pasirodė antrasis mūsų žymiojo poeto *Raštų* tomas. Antraštinis jo puslapis skelbia, jog skaitytojo laukia kai kurių Donelaičio tekstų dokumentiniai ir kritiniai leidimai, kuriuos parengė Daiva Krištopaitienė su Miku Vaicekausku, ir vertimai. Tomą sudaro dvi dalys: platus įvadas ir tekstai.

Įvadas užima 143 puslapius. Jį parašė Daiva Krištopaitienė, Mikas Vaicekauskas ir Vilma Zubaitienė. Iš šešių skyrių sudarytame įvade randame devynias galybes knygotyros, literatūrologijos, kalbos mokslo, tekstologijos duomenų apie leidinyje pateiktus Donelaičio kūrinius, jų fragmentus ar su jais susijusią medžiagą.

Pirmajame įvado skyriuje (p. IX–X) paaiškinta tekstų skelbimo tikslai ir forma. Nurodoma, kad dokumentinių tekstų leidimo tikslas yra pateikti dokumentiškai tikslus skaitmeninėmis priemonėmis parengtus ir šiuolaikiniais senųjų grafamų

analogais perteiktus poetinių tekstų pagrindinių šaltinių perrašus ir kritinius tekstų aparatus. Kritinių tekstų leidimo tikslas – pateikti skaitmeninėmis priemonėmis parengtu, šiuolaikinėmis grafinėmis priemonėmis perteiktu, tekstologinės analizės metodais nustatytų ir argumentuotų įvairių autorių ir paties Donelaičio cituojamų *Metų* eilučių ir žodžių junginių, *Metų* fragmento „Fortsetzung“, „Pričkaus pasakos apie lietuvišką svodbę“, pasakėčių, eilėraščių ir kitų eiliovimo tekstų versijas su pridėtu kritiniu aparatu.

Antrajame skyriuje (p. XI–XL) pateikiamas rankraštinių ir spausdintų šaltinių aprašas, sudėtas iš dviejų dalių: išorinio aprašo ir vidinio aprašo. Išorinis rankraštinių šaltinių aprašas trumpas. Jis išvardija Donelaičio autografus, nurodo dokumentiniam perrašui naudotos medžiagos buvimo vietą bei signatūrą ir nukreipia skaitytoją jau į anksčiau išleistą autografų leidinį. Išorinis spausdintų šaltinių aprašas (p. XI–XXIX) yra gerokai platesnis, jis užima 18 puslapių. Jame pateikti knygotyrai būdingi duomenys apie leidinio, kuriame esama Donelaičio kūrybos, būklę, saugojimo vietą, formatą, popieriaus ypatybes, šriftą, kustodus, signatūras, puslapines antraštes, įrišimą, vartotojų ir turėtojų padarytus įrašus bei antspaudus, puslapio vaizdą, numeraciją. Pateikta nuorodų, iš kokios bibliotekos saugomo leidinio paimta medžiaga šiame leidinyje skelbiamam perrašui, nurodoma to leidinio signatūra etc. Aprašoma leidinių, kuriuose pateikiama Donelaičio kūryba, sandara ir Donelaičio citatų ar kūrinių rašyba, Kristijono Gotlybo Milkau *Anfangs-Gründe einer Littauischen Sprach-Lehre*, to paties autoriaus *Littauisch-deutsches und Deutsch-littauisches Wörter-Buch*, Martyno Liudviko Rėzos *Das Jahr in vier Gesängen, ein ländliches Epos aus dem Litthauischen des Christian Donaleitis* ir *Aisopas, arba Pasakos*, Franzo Tetznerio *Die Tolminkemischen Taufregister des Christian Donalitiis*, to paties autoriaus *Amtsbericht des Donalitiis* publikacijų įžangos bei pratarmės. Kadangi Donelaičio *Metų* ištraukas cituojančių ar jo kūrinius pristačiusių leidinių autoriai dažniausiai nenusakė Donelaičio kūrybos pateikimo principų, šio leidinio rengėjai bando juos nustatyti, pateikia savų hipotezių (p. XVI, XVIII, XXIII, XXIV, XXVII, XXIX). Vidiniame šaltinių ir spausdintų leidinių apraše (p. XXIX–XL) daugiausia pateikta literatūrologinių duomenų. Čia randame surankiotas žinias žanro, eilėdaros, tekstų kompozicijos, adresatų ir kūrinių datavimo klausimais. Gaila, kad neturime išsamesnių *Metų* tęsinio „Fortsetzung“, „Pričkaus pasakos apie lietuvišką svodbę“, eilėraščių „Der Gott der Finsterniß“ ir „Unschuld sey mein ganzes Leben“ tyrimų. Nėra išsamiai ištirtos ir Donelaičio laiškuose esančios epigrafų pobūdžio hegzametru sukurtos eilutės. Kadangi tyrimų nėra, tai leidinio autoriams teko tenkintis tik kai kurių paviršutiniškų duomenų apie šiuos kūrinius pateikimu.

Trečiajame skyriuje (p. XLI–LVI) aprašomos Donelaičio rašyba ir kalbos ypatybės, kurias yra tyrinėję Jonas Kabelka, Zigmąs Zinkevičius, Jonas Palionis, Tamara Buch, Kazys Ulvydas, Jurgis Lebedys, Daiva Krištopaitienė ir kiti. Čia aptariama balsių, dvibalsių, priebalsių ir jų junginių rašyba, poeto naudoti kirčio ženklai, pateikta žinių

apie ilgųjų ir trumpųjų balsių, dvibalsių, priesagų, priešdėlių vartojimą, žodžių galūnių trumpinimą, įvardžių,rieveksmių ir kitų kalbos dalių ypatumus, veiksmažodžių valdymą, prielinksnių vartojimą, leksikos bruožus.

Ketvirtasis skyrius (p. LVII–LXII) skirtas Donelaičio rankraščių ir veikalų istorijai. Jame pateikta neišplėtotų bandymų atspėti, kodėl Donelaitis parašė tuos eiliuotus tekstus, kurie skelbiami šiame leidinyje, trumpai aptariamai jų savarankiškumo ir išbaigtumo klausimai, nurodoma, jog daugumos veikalų, kurių ištraukos publikuojamos šiame leidinyje, rankraščiai nežinomi.

Penktajame skyriuje (p. LXIII–LXXVIII) aptiriamos įvairių autorių parengtos Donelaičio kūrinių publikacijos. Pradedama nuo Augusto Schleicherio, nurodomi sekant Rėza ir paties šio leidėjo iniciatyva pateikti taisymai, keliais žodžiais pristatoma leidinio rašyba. Analogiškai aprašytos Jurgio Šlapelio, kuris rėmėsi ir Rėza, ir Schleicheriu, Donelaičio kūrinių leidimo ypatybės. Toliau trumpai paminėtas Juozo Ambrazevičiaus parengtas 1940 m. *Metų* leidimas, Valio Drazdausko 1945 m. parengtas Donelaičio kūrybos leidimas, Aleksandro Žirgolio redaguoti 1950 m. Donelaičio kūrybos ir 1956 m. *Metų* leidimai, Kazio Ulvydo parengti 1977 m. *Raštai*, Vytauto Vitkausko 1994 m. Donelaičio kūrinių leidimas. Aprašytos ir Donelaičio plunksnos išvedžiotų kūrinių ištraukos, paskelbtos ne atskiruose leidiniuose: 1957 m. *Lietuvių literatūros istorijos chrestomatijoje* Reginos Mikšytės publikuoti Donelaičio laišakai ir ten pat paskelbta Jurgio Lebedžio parengta Milkaus gramatikos ištrauka su *Metų* citatomis, ta pati ištrauka pakartota Juozo Girdzijausko parengtoje antologijoje *Lietuvių poetikos pradmenys* (1985), Leono Gineičio *Lietuvių literatūros istoriografijos chrestomatijoje* (1988), Juozo Girdzijausko ir Liucijos Citavičiūtės parengtame Milkaus poezijos ir prozos rinkinyje *Pilkainis* (1990).

Paskutinis, šeštasis, skyrius (p. LXXIX–CI) skirtas šio leidinio rengimo principams aptarti. Čia nusakyti leidinio tikslai, išvardijami parengti tekstai, jų šaltiniai, nurodoma, jog dokumentinių tekstų pagrindiniame lauke teikiami dokumentiškai tikslūs pagrindinių šaltinių perrašai, o su dokumentiniais tekstais pateikiami tekstologiniai aparatai atspindi užrašų ypatybių, taisyčių, išskaitymo problemų, nuorašų skirtumų, rinkimo klaidų dalykus. Pristatant kritinių tekstų šaltinius, nurodoma, kad pasirinkti autografa ir tie tekstai, kurie mažiausiai redaguoti. Todėl „Pričkaus pasakai“ ir pasakėčioms pasirinkti Georgo Heinricho Ferdinando Nesselmanno pateikti tekstai. Nurodoma, iš kokių spausdintų pirminių šaltinių paimtos įvairaus ilgio *Metų* ištraukos ir vokiški eilėraščiai. Paaškinama, jog su kritiniais tekstais pateikiamame teksto istorijos ir skaitymų pagrindimo aparate nurodomi įvairių rengėjų, leidėjų, redaktorių padaryti pakeitimai. Kadangi kritiniame tekste teikiamas transliteruotas tekstas, aprašoma pasirinktos transliteracijos taisyklės, taikyti rašybos ir skyrybos principai, paaškinama, jog fonetika redaguota žiūrint rašybos ir tarmės dalykų, nurodoma, kokios Donelaičiui būdingos kaitybinės ir darybinės formos yra išlaikytos. Smulkiai aprašytas dokumentinių ir kritinių tekstų tekstologinis aparatas, puslapių paginaci-

ja, eilučių numeracija, įvairių leidimų skirtumų žymėjimas, aprašomi paralelių tekstų teikimo principai.

Įvadą lydi leidinyje panaudotų santrumpų (p. CIII–CXX), šaltinių bei literatūros (p. CXXI–CXLIII) sąrašai.

Antrąją leidinio dalį užimantys Donelaičio tekstai nusidriekė per 169 puslapius. Pirmiausia eina pagal dokumentinių ir kritinių tekstų rengimo principus pateiktos, kritinių aparatų palydėtos Donelaičio *Metų* ištraukos iš jo traktato apie ganyklų perdalijimo naudą (p. 4–5), iš laiško Johannui Gottfriedui Jordanui (p. 6–7), iš Kristijono Gotlybo Milkaus *Anfangs-Gründe einer Littauischen Sprach-Lehre* (p. 8–15), iš to paties autoriaus *Littauisch-deutsches und Deutsch-littauisches Wörter-Buch* (p. 16–25) su paraleliai pateiktomis *Metų* citatomis. Po jų pagal tuos pačius principus ir tvarką yra pateikti *Metų* tęsinio „Fortsetzung“ tekstas (p. 28–33) ir „Pričkaus pasaka apie lietuvišką svodbę“ (p. 36–87). Toliau sudėti pasakėčių dokumentiniai ir kritiniai tekstai. Kadangi pasakėčių ištraukų citatų, matyt, nėra, tai nėra ir jų paralelinių tekstų duomenų. Vokiškieji Donelaičio eilėraščiai netirti jokiu aspektu, pateikti tik esami jų vertimai. Leidinio pabaigoje, pavadintoje „Kiti eilivimai“ (p. 164–169), randame dokumentinius ir kritinius laišku Johannui Gottfriedui Jordanui ir neišlikusio laiško eiliuotus tekstus. Leidinio gale įdėtos jo santraukos anglų ir vokiečių kalbomis (p. 171–184).

Net iš lakoniško šio tomo turinio atpasakojimo matome, jog rengėjai tikrai daug dirbo. Kaip ir kiekvienam tekstologiniam darbui, šiam leidiniui parengti reikėjo ypatingo susikaupimo, kruopštumo, gebėjimo pastebėti smulkmenas. Gera yra žinoti, kad šio leidinio rengėjai Daiva Krištopaitienė ir Mikas Vaicekuskas apdovanoti reikiamomis savybėmis. Šis leidinys tikrai bus naudingas daugeliui mokslininkų bendruomenės narių.

Šiuo pagyrimu būtų galima kalbas baigti, tačiau atlikdama recenzentės pareigą dar turiu nurodyti ir leidinio trūkumus, kurių, kaip ir visur, galima jame išvelgti. Pirmiausia į akis krinta skaitytojus klaidinanti leidinio pavadinimo poraštė. Ji skamba taip: „Poetiniai tekstai. *Metų* eilutės ir žodžių junginiai, *Metų* fragmentas, *Pričkaus pasaka apie lietuvišką svodbę*, pasakėčios, eilėraščiai, kiti eilivimai“. Kiekvienam žmogui, perskaičiusiam frazę „*Metų* eilutės ir žodžių junginiai“ ir žinančiam, kad hegzometro eilutė yra ganėtinai savarankiška struktūra, pirmiausia ateis į galvą, jog šis leidinys skirtas epo *Metai* kiekvienos eilutės tyrimams. Mano galva, gerokai informatyvesnė būtų frazė „*Metų* eilutės ir žodžių junginiai kituose veikaluose“, arba: „*Metų* ištraukos kituose veikaluose“, ar panaši. Kitas abejonių keliantis dalykas yra tris kartus pakartotas (p. X du kartus ir vieną kartą p. LXXXIV) teiginys, jog kritinių tekstų lauke pateikti tekstai pretenduoja į definityvias redakcijas. Visi žinome, kad moksle nebūna nei definityvių sprendimų, nei definityvių rezultatų. Antraip nebūtų jokio mokslo. Vyksta nepalaujamas tikslinimo, kito žiūros kampo radimasis. Jau dabar aišku, kad būsimieji tų pačių tekstų leidėjai turės arba deramai pakomentuoti, arba pakeisti skyrybos ženklus, nes šiame leidinyje tai nepadaryta. Juk XVIII ir

XIX a. raštijoje (tą patį regime ir XVI ar XVII a. lotyniškuose tekstuose), pavyzdžiui, dvitaškis nebuvo nei būsimo išskaičiavimo, nei aiškinimo ženklas. Tą patį galima pasakyti apie kabliataškį, kuris anų laikų tekstuose skyrė ne ilgų dėmenų struktūras, kaip dabar lietuvių raštijoje. Tai matyti kad ir pasklaidžius taip pat hegzametu parašytą Donelaičio amžininko vokiečių poeto Friedricho Gottliebo Klopstocko 1749 m. išleistą poemą *Mesiada*¹. Tad rengėjų ambicijos pateikti amžiną ir galutinį tekstų redakcijos variantą, deja, nėra labai pasvertos. Manysčiau, jog nereali yra ir jų viltis, kad jų pateiktas kritinis tekstų variantas tiks visuotinei kultūrinei vartosenai (p. X). Drįsčiau teigti, kad leidėjai turėtų tenkintis parengę mokslui tinkamą variantą, o visuotinei kultūrinei vartosenai reikėtų visiškai kitokio pobūdžio leidimo. Jame turėtume Donelaičio kalbėseną priartinti kuo arčiau prie dabartinės bendrinės kalbos, atsisakyti mums, dramblio kaulo bokšte užsidariusiems filologams, taip brangaus kietinimo ir kitų poeto kalbos ypatybių (pavyzdžiui, gal laiko jungtuką *kad*, žodžio *kada* santrumpą, reikėtų keisti į *kai* ir pan.), kurių nei vyresniųjų mokyklos klasių jaunimėlis, nei tikslųjų mokslų fakultetus baigę senukai bei kiti panašūs kultūros erdvei priklausantys asmenys nieku gyvu neįkerta. Kiti priekaištėliai būtų tokie. P. XLIII teigiama, jog Donelaitis dvejetainio priebalsius trumpajam balsiui žymėti. Tai netiesa. Juk Alekso Girdenio seniai įrodyta, kad Donelaitis priebalsių geminatomis žymėjo ilguosius balsius². Pavyzdžiui, garsiajame junginyje *buddino svieta* žodžio *buddino* geminata žymi ilgąjį *u*. Žodis *tuo* (*tuoj*, p. LIII) laikomas dalelyte ir pateikiama keturi jos pavyzdžiai: *Juk mane tuo visi kaip šunys būtų apnikę / Ar kaip narą tuo karbačiais būtų nuplikę* (Pp 134–135); *Lapė jį tuo meilingais žodžiais sveikyt pradėjo* (Lgcz 18); *Tuo jam jį kelias kruopas ant luobo užpylė* (Lgcz 22); *Ir drąsiai, be proto, tuo išsižiojęs nutvėrė* (Rj 42). Matome, kad visais cituotais atvejais žodis *tuo* yra ne dalelytė, kuri, kaip teigiama LKŽ, vartojama samplaikose *tuo didžiau* ir pan.³, o laikorieveiksmis *tuoj*, *tuojau*.

Tačiau be galo nebus galo, tad laikas baigti ir priekaištus, ir pagyrimus, laikas išstarti iš Donelaičio pasiskolintą „Gana“ ir palinkėti poeto raštų rengėjams sėkmės dirbant toliau, dar kartą pakartojus, kad antrasis mūsų garsiojo poeto *Raštų* tomas yra reikšmingas leidinys.

Literatūra:

- GIRDENIS, ALEKSAS, 1993: „Metų hegzametas“, *Darbai apie Kristijoną Donelaitį*, Vilnius: Vaga, 60–96.
- [KLOPSTOCK, FRIEDRICH GOTTLIEB,] 1749: *Der Meffias ein Heldengedicht*. HALLE, bey Carl Herrmann Hemmerde.

¹ Klopstock 1749.

² Girdenis 1993, 79–80.

³ LKŽ XVII 27.

LKŽ XVII – *Lietuvių kalbos žodynas XVII. Tūlė–valgus*, parengė Zofija Babickienė, Marius Daškus, Kazimieras Eigminas, Irena Ermanytė, Ona Kažukauskaitė, Rolandas Mikulskas, Gertrūda Naktinienė, Kazys Pakalka, Ritutė Petrokienė, Danutė Liutkevičienė, Vilija Sakalauskienė, Zita Šimėnaitė, Angelė Vilutytė, Vytautas Vitkauskas, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1996.

DALIA DILYTĖ

Gauta 2019 m. liepos 13 d.

Senosios literatūros skyrius

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas

Antakalnio g. 6

LT-10308 Vilnius, Lietuva

el. p.: skrynele@gmail.com

ARCHIVUM

Lithuanicum 21, 2019

Leidžiamas kartą per metus / Annual

DAILININKAS

Alfonsas Žvilius

MAKETUOTOJAI

Nijolė Juozapaitienė

Saulius Juozapaitis

REDAKTORĖS

Irena Štikonaitė

Jūratė Sviackevičienė

KOREKTORĖ

Aldona Kaluinienė

Lietuvos
mokslo
taryba

ARCHIVUM *Lithuanicum*

21 tomo (2019) leidybą finansavo

LIETUVOS MOKSLO TARYBA pagal Valstybinę

lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024

metų programą (projekto finansavimo

sutartis Nr. S-LIP-19-12)

REDAKTORIŲ KOLEGIJA / EDITORIAL BOARD

ARCHIVUM *Lithuanicum*

Lietuvos istorijos institutas

Kražių g. 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva

www.istorija.lt/journals/archivum-lithuanicum/

Tel. (+370 5) 261 44 36

SPAUSTUVĖ / PRINTER

UAB Petro ofsetas

Naujoji Riononių g. 25C, LT-03153 Vilnius, Lietuva

Tel. (+370 5) 273 33 47

2019 12 03

Tiražas 250 egz.